

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

730. Quid si proviso à tali possessore objiciatur resistentia juris, per quam ille redditus sit inhabilis istius possessionis conferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

hanc possessionem non prodesse, si lis esset inter ipsos collatores, & illico ostenderetur clandestina & precario habita collatio. Et si secus sit, & neutra harum exceptionum admittatur, si lis est inter solos provisos, ita ut in hoc casu ex parte hujus possessionis probanda non sit scientia alterius.

2. Ampliatur autem responsio primò, ut procedat, dum quis tantum est possessor bonæ fidei in consequentiam, & non principaliter, v.g. dum est in possessione bonæ fidei, etiam citra proprietatem, castri, villæ, majoratus, dignitatis, beneficii, quibus annexum est (aut bonæ fidei annexum esse creditur, nimirum probabilibus rationibus, & possessione nititur hæc annexitas) jus conferendi, eligendi, præsentandi, etiam si nunquam adhuc conulerit, præsentarit &c. Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. nu. 9. 15. 20. citans Bellam. conf. 700. Lamb. de jurep. p. 2. l. 1. §. 9. n. 2. Navar. conf. 2. de jurep. &c. modo tamen talis dignitas vel beneficium non sit reservata; tunc enim, quantumcumque bonæ fidei possideantur dignitas vel beneficium, præsentatio, collatio erit nulla propter decretum irritans, quod inficit & annullat titulum & possessionem, & sic caret omni effectu & juris adminiculo. Garc. n. 20. & 21. citans Simonet. de reserv. q. 44. Gigas de intrusio. n. 97. Gonz. gl. 15. nu. 95. &c. idque etiam si possessor beneficii esset bonæ fidei, quia & ipse, & is, à quo illud accepit, reservationem ignorarunt: decretum siquidem irritans afficit etiam ignorantes, & acquisitionem fructuum impedit. Garc. nu. 22. & 23. contra Ru. de Falcon. de reserv. q. 4. effectu 26. Agid. decis. 66. Navar. loc. cit. & alios. Et contra intrusum in beneficio reservato, nisi titulum habeat à Papa, sit condemnatio fructuum à die intrusionis. Garc. num. 24. citans Pontan. de spolio. l. 4. n. 24. Mandos. conf. 34. num. 10. Bellam. in c. gravis. de restit. spoliat. Papanzon. Caputaq. &c. quamvis aliàs non fiat condemnatio fructuum, nisi à die motæ litis, id est, à tempore citationis legitime executæ, etiam in spolio, nisi constet de mala fide. Garc. n. 25. citans Mandos. Bellam. &c. vide de his fusè Garciam à n. 27.

3. Ampliatur secundò, ut procedat, dum quis est hæres, vel etiam Successor defuncti, quem constat fuisse in possessione juris conferendi, ita ut quasi possessio defuncti seu antecessoris sufficiat. Castrop. loc. cit. Garc. nu. 37. & 37. citans Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. n. 22. Gutt. conf. 3. n. 2. &c. contra Gabriel. & alios, volentes quasi possessionem juris seu conferendi sine actu à successore in successorem non transire, nec acquiri à successore; jura enim & possessio jurium incorporalium defuncti transeunt in heredem seu successorem, & continuatur possessio in successore sine nova apprehensione aut novo exercitio. Castrop. Garc. l. cit. juxta doctrinam Baldi in l. in suis. ff. de liberis & posthumis. oppositio 4. & Rotæ in una Benevent. census 13. Junii 1594. quam refert Garc. n. 44. & Tiracquell. quem citat Garc. nu. 39. adde, quòd possessio talis juris præsentandi vel conferendi retinetur per Ecclesiam seu dignitatem, etiam mortuo Prælato. Garc. n. 38. citans Felin. in c. constitut. de rescript. num. 19. Lamb. p. 3. l. 2. q. 11. n. 9. Cassad. decis. 7. n. 13. de causa poss. & propriet. & Rotam.

4. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si ante præsentationem, electionem, collationem lis mota sit super proprietate juris præsentandi vel conferendi; quia possessor ob litem motam de proprietate non debet carere fructibus possessionis, jux-

ta c. 1. ut lite penden. in 6. Castrop. loc. cit. num. 3. Garc. ab eo citatus p. 5. c. 6. nu. 22. cum aliis ab eo relatis. Secus tamen est, ubi lis moveretur super possessione; tunc enim, cum utriusque litigantium sit æquale jus dubium, & uterque in solidum providere nequeat, expectandus erit litis eventus. Auctores iidem.

5. Atque ex his jam sequitur, quòd provisos à possessore tali præferendus est proviso à proprietario, juxta cit. c. cum Ecclesia Sutrina. & c. cum olim. de causa poss. & prop. Tond. p. 3. c. 166. n. 11. Garc. loc. cit. n. 4. citans Abb. in c. consultationibus. de jurep. Staph. de lit. gratia. tit. de modo & forma impet. § 4. n. 7. Covar. qq. pract. c. 18. n. 2. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 40. qui dicat sic apud omnes esse receptum. Gutt. conf. 4. nu. 34. & plures alios præter plures Rotæ decis. & hujus ratio data sub initium quaestionis ex Lotterio.

6. Verùm hæc illatio limitanda primò; ut non procedat, dum ante factam præsentationem, collationem &c. constitisset de proprietate, seu declaratum fuisset, proprietatem spectare ad alterum; jam enim sicut is, qui eousque fuerat possessor bonæ fidei, præsentare vel conferre non potest, ita etiam, si facta hac declaratione proprietatis post præsentationem vel electionem jam factam ante institutionem, tamen vel confirmationem ab eo præsentati vel electi, procedi non potest; quia proprietas absorbet possessionem. Castrop. loc. cit. n. 2. citans Lamb. p. 1. l. 2. q. 2. n. 6. Covar. qq. pract. c. 14. n. 2. Garc. n. 45. citans insuper Ienoch. Decium. Gutt. & plurimos alios, cum plura us Rotæ decis. Si verò prius post factam à tali possessore collationem manifestetur seu declaretur proprietas spectare ad alium, collatarius, etiam si nondum consecutus est possessionem, nequaquam removeri debet; sicut nec institutus aut confirmatus ante dictam declarationem; cum per collationem, non secus ac per confirmationem, & institutionem, etiam ante possessionem, acquiratur jus perpetuum in beneficio. Nec obstat, quòd proprietas absorbeat possessionem; quia id intelligitur respectu futurorum eventuum, nimirum collationum, institutionum, confirmationum deinceps faciendarum, non autem respectu præteritorum, ut patet ex cap. cum Ecclesia Sutrina. Garc. n. 57. & 58. Lott. l. 1. q. 34. n. 32. Castrop. cit. n. 2. contra Gabriel.

Questio 730. Quid si ergo proviso à tali possessore objiciatur resistentia juris, per quam ille redditus sit inhabilis istius possessionis conferendi?

1. **R**espondeo primò; hac resistentiâ suppositâ, dubium non est, exigi titulum, ita ut non sufficiat sola possessionis probatio. Lott. cit. q. 45. nu. 17. citans c. si diligenti. de prescript. c. 1. cod. tit. in 6. c. 2. de restit. spoliat. in 6. Beroum in c. 1. de restit. spoliat. & Verall. decis. 296. n. 4. p. 1. Observandum autem est, aliud esse jus resistere; aliud jus non assistere; tunc enim jus dicitur resistere, quando actus expressè improbatum à lege, vel à ratione in lege expressa, utpote quæ legi ipsi æquiparatur, ut Gl. in c. ut litigantes. v. statumimus. de off. Ordinari. in 6. Et hujus resistentiæ juris rota vis & effectus illuc vergit, ut reddat personam incapacem possessionis, ut Lott. loc. cit. n. 27. & l. 2. q. 13. num. 38. ex Covar. var. resol. l. 1. c. 17. n. 7. non assistere autem tunc dicitur jus non solum, quando nihil di-

sponit, sed etiam quando disponit, assistendo alteri, in quo casu quidem inducit juris presumptionem pro eo, cui assistit, non tamen hinc resistit alteri, ac proinde actus ille, qui geritur, habet quidem presumptionem juris contra se, non tamen resistantiam juris. Lott. cit. q. 45. à num. 19. citans Menoch. de retinend. remed. c. 5. n. 49. & Covar. ubi ante, unde jam, ut evitetur objectus hic resistantiæ juris, sufficit, negare, existere legem, quæ actum expressè prohibeat. Lott. loc. cit. num. 22. citans Rotam apud Put. decis. 240. in novis, dicensque ita receptum ex communi Doctorum interpretatione. Tunc verò in præsentì probata censetur provisio resistantiæ juris in excipiente de quasi possessione providendi, si v. g. collator fuit laicus: secus si in persona collatoris supponatur adhuc capacitas jurium spiritualium. Lott. n. 27.

Quaestio 731. Qualiter dicta possessio legitima conferendi acquiratur?

Respondeo acquiratur etiam per unicum actum, sive in ordine ad effectum acquisitæ possessionis attenditur ultimus actus immediatus collationis, electionis, præsentationis. Lott. loc. cit. nu. 15. Castrop. loc. cit. Garc. nu. 59. & 63. citans Paris. de resign. q. 23. n. 41. Gutt. conf. 3. num. 1. Covar. qq. pract. c. 14. n. 2. Zech. de benef. & pens. c. 12. n. 18. & plurimos alios cum pluribus Rotæ decis. Provisio tamen Apostolica non mutat statum, seu quasi possessionem juris patronatus seu conferendi. Garc. nu. 118. citans Egid. decis. 107. Achil. decis. 326. & plures Rotæ decis. licet autem collatio Apostolica non mutet statum beneficii de patronato in liberum, nec privet patronum possessione præsentandi; non tamen etiam patronus præscribit jus præsentandi durante illà possessione provisè Apostolici; sed ea præscriptio toto illo tempore dormit. Garc. n. 119. ex Guidobono.

Quaestio 732. Quid requiratur, ut per talem unicum actum acquiratur ista possessio in ordine ad effectum validæ collationis, præsentationis, &c.

1. Respondeo: requiruntur tria: nimirum bona fides (etiam si hæc aliàs non requiratur ad effectum acquisitionis possessionis absolute, & possessorii retinendi aut recuperandi. Garc. num. 69. citans Innoc. Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. Coraf. Mohed. &c. Scientia & patientia illius, in cujus præjudicium talis possessio acquiratur. Effectuatio illius actus, sive ut hic ad effectum perductus, nempe ut vi illius electus fuerit confirmatus, præsentatus, institutus, is, cui collatum beneficium, possessionem illius acceperit, & fructus percipiat. Garc. n. 66. & 67. citans pro hoc Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. c. 10. Coraf. de benef. p. 2. c. 5. à nu. 3. Covar. Gutt. Zech. ubi ante. Roch. Rebuff. &c.

2. Observandum tamen circa primum requisitum: Primum, quòd tamen si bona fides sit omnino necessaria; cum possessor mala fidei non faciat fructus suos. Garc. n. 71. citans Abb. Bellam. Berro, in cap. gravis. de restit. spol. Menoch. Joannem Garc. &c. Et hinc facta collatio, præsentatio mala fide non valeat, sitque propterea etiam institutus, & is, cui facta collatio, removendus (si non ad petitionem veri patroni seu proprietarii, dum nimirum is non appellavit à tali institutione vel collatione, aut non comparuit posito edicto publico,

utpote in quo casu removendum non esse præsentatum, idem est de collatorio, à possessore mala fidei, postquam constat de mala fide, eò quòd tunc institutio transeat in rem judicatam, & habeat vim definitivam, quæ retractari non potest, censent Roch. Lamb. Menoch. &c. apud Garc. n. 79. (saltem citra eam petitionem ab ipso Superiore, utpote respectu cujus non valet, nec transit in rem judicatam, etsi valere dicatur, & transire in rem judicatam respectu adversarii non appellantis contra illam. Garc. num. 80.) ubi constitit de mala fide. Garc. n. 73. citans Navar. conf. 2. n. 1. de jure patronatus, & in c. Cumana. de elect. Collatio tamen etiam seu præsentatio & electio facta à proprietario, qui non est in possessione, non valebit, quia non licet propriam auctoritate resumere possessionem, & spoliare etiam invasorem. Garc. n. 75. ex sententia aliorum, quos citat, nempe Roch. de jure patronatus. v. competens. n. 46. Cuch. l. 4. tit. 1. n. 96. Duaren. de benef. l. 3. c. 9. Bertachin. in repertor. v. præsentatus à patrono. Abb. & Innoc. in cap. cum Ecclesia Sutrina. &c. contra Lamb. p. 1. l. 2. q. 3. a. 7. & 19. Covar. qq. pract. c. 36. n. 6. Innoc. in c. Cumana. n. 6. Gabriel. conf. 185. l. 2. quamvis Garcias ipse num. 78. id ita distinguat, ut procedat in præsentatione, nimirum quòd ea facta à proprietario non valeat; quia in ea iudex adiri debet, qui non debet esse auctor spoli; non verò procedat in collatione & electione similibusque actibus, in quibus necesse non est adiri iudicem, nec ejus auctoritas requiritur; sed valeat collatio & electio facta à proprietario non possidente, donec à Superiore infirmetur ad instantiam possessoris, petentis se defendi, seu redintegrari in sua possessione, & sic infirmari illum actum collationis.

3. Observandum circa idem requisitum primum, secundò, quòd licet bona fides regulariter præsumatur, etiam sine titulo; cum quilibet possessor esse præsumatur in bona fide, quamdiu non probatur esse in mala, ut Garc. n. 84. citatis plurimis; ubi tamen jus resistit, non præsumitur bona fides, sed mala. Garc. num. 85. citatis etiam plurimis; nisi sumus in jure dubio & obscuro, cujus error est probabilis & justus, & æquiparatur errori facti. Garc. num. 88. citatis plurimis; aut nisi possessio fortè sit longi temporis, aut justo titulo, aut probabilibus rationibus acquisita. Garc. n. 87. citans Innoc. Abb. Lamb.

4. Circa tertium requisitum observandum est primum, quòd per actum effectuatum non acquiratur dicta possessio, dum effectuatio præsentationis, collationis non fuit absoluta, sed conditionata, & sine præjudicio partium, v. g. per institutionem factam cum protestatione Ordinarii, se nolle præjudicare præsentantibus aliis cum clausula præservativa, utpote quæ præservat jus, tam in petitorio, quam possessorio. Garc. loc. cit. n. 65. juxta decis. Rotæ in Majoricensi juris patronatus. 4. Octobris 1585. Neque secundò per collationem, præsentationem effectuatam, sed factas contra decretum irritans positum in reservatione, vel alia dispositione seu indulto. Garc. num. 102. licet de ceterò ad acquirendam quasi possessionem sufficiat præsentationem fuisse admissam, & præsentatum institutum cum effectu, sive bene sive malè. Garc. n. 104. juxta Rotam in Braccarensi, parochialis. Terriò neque per effectuationem, dum institutus vel collatarius mansit in possessione beneficii tantum ex causa concordie subsequetur inter ipsum & adversarium, qui præsentabat,